МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти

МОЛОДЬ – АГРАРНІЙ НАУЦІ І ВИРОБНИЦТВУ

Інноваційні технології в агрономії, лісовому та садово-парковому господарстві, землеустрої, електроенергетиці

23 квітня 2025 року

Біла Церква
2025

УДК 378:63:001(063)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, професор.
Недашківський В.М., д-р с.-г. наук, професор.
Варченко О.М., д-р екон. наук, професор.
Димань Т.М., д-р с.-г. наук, професор.
Філіпова Л.М., канд. с.-г. наук, доцент.
Хахула В.С., канд. с.-г. наук, доцент.
Панченко Т.В., канд. с.-г. наук, доцент.
Куманська Ю.О., канд. с.-г. наук.
Славінська О.В., начальник редакційно-видавничого відділу.

Відповідальна за випуск – Славінська О.В., начальник редакційно-видавничого відділу.

Молодь – аграрній науці і виробництву. Інноваційні технології в агрономії, лісовому та садово-парковому господарстві, землеустрої, електроенергетиці: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти, 23 квітня 2025 року. Білоцерківський НАУ. – 75 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

Ел. адреса: http://science.btsau.edu.ua/taxonomy/term/34

БНАУ©2025

УДК 631.526.32/.53:633.11"324"

ПЕРВУШИН В. В., **ЯЧИЧЕНКО О.В.**, здобувачі вищої освіти
Науковий керівник – **ПАНЧЕНКО Т.В.,** канд. с.-г. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ПЛОЩА ПРАПОРЦЕВИХ ЛИСТКІВ СОРТІВ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ

У роботі представлені результати досліджень площі асиміляційної поверхні прапорцевих листків в посівах сортів пшениці озимої м'якої за різних технологій вирощування. На варіантах за звичайної технології вирощування у досліджуваних сортів відмічена найменша площа прапорцевих листків 0,68-0,87 м^2, встановлено, що за інтенсивної технології вирощування площа прапорцевого листя зростає до 0,89-1,19 м^2 суттєво перевищуючи показники за звичайної технології.

Ключові слова: пшениця озима м'яка, площа листя, прапорцеві листки, фотосинтетичний потенціал, сорт, технологія вирощування.

Площа листя пшениці озимої має суттєвий вплив на формування врожайності та якості зерна, оскільки визначає фотосинтетичну активність рослини. Чим більшою є листкова поверхня, тим більше сонячної енергії рослина здатна поглинати, що сприяє інтенсивнішому фотосинтезу. У процесі фотосинтезу утворюються органічні речовини, зокрема вуглеводи, які відіграють ключову роль у формуванні зерна. Добре розвинена листкова поверхня забезпечує активне нагромадження сухої речовини, сприяє формуванню більшої маси 1000 зерен, збільшує кількість зерен у колосі та загальну продуктивність рослини.

Урожайність пшениці озимої тісно пов'язана з індексом листкової поверхні (ІЛП) [1]. Оптимальне співвідношення площі листя до площі ґрунту дозволяє максимально ефективно використовувати світлову енергію, вологу та поживні речовини. Це особливо важливо в період наливу зерна, коли фотосинтетична активність листя, зокрема прапорцевого листка, визначає якість і кількість кінцевого врожаю.

Водночас сильний розвиток листкової маси може мати негативні наслідки. Надмірна листкова поверхня призводить до затінення нижніх ярусів, знижує загальний фотосинтез і може спричинити підвищену вологість у посівах, що створює сприятливі умови для розвитку хвороб. Тому важливим завданням є не лише збільшення листкової площі, а й підтримання її на оптимальному рівні, що забезпечує баланс між вегетативним і генеративним розвитком рослини.

Таким чином, площа листя є одним із основних факторів, що формують потенціал врожайності озимої пшениці. Її правильне регулювання через добір сортів, густоту стояння, рівень мінерального живлення та агротехнічні заходи дозволяє досягати високих і стабільних урожаїв.

Площа листкової пшениці озимої та їх розмір корелятивно пов'язані з урожайністю, проходженням різних етапів органогенезу. За результатами досліджень науковців [2, 3] відмічено позитивний вплив асиміляційної поверхні листя на урожайність та якість зерна. Чим довше життя листя тим вища урожайність.

Особливо важливо зберігати функціональність листків верхніх ярусів, які мають найбільший вплив на урожайність, тому, що вони менш уражуються хворобами і не затінюються.

Для вирішення поставленого завдання протягом 2021–2024 рр. було проведено двофакторний польовий дослід методом розщеплених ділянок за загальноприйнятою методикою [4]. Ділянками першого порядку були два варіанти технологій вирощування (звичайна та інтенсивна). Ділянками другого порядку були чотири варіанти з сортами пшениці озимої м'якої: Царівна (контроль), Лютесценс 89ПЛ, Білоцерківська напівкарликова, Романтика. Дослід було закладено в трикратній повторності. Площа облікової ділянки – 25 м^2.

В наших дослідах ми проаналізували площу асиміляційної поверхні прапорцевих листків (рис. 1) озимої пшениці залежно від технологій вирощування.

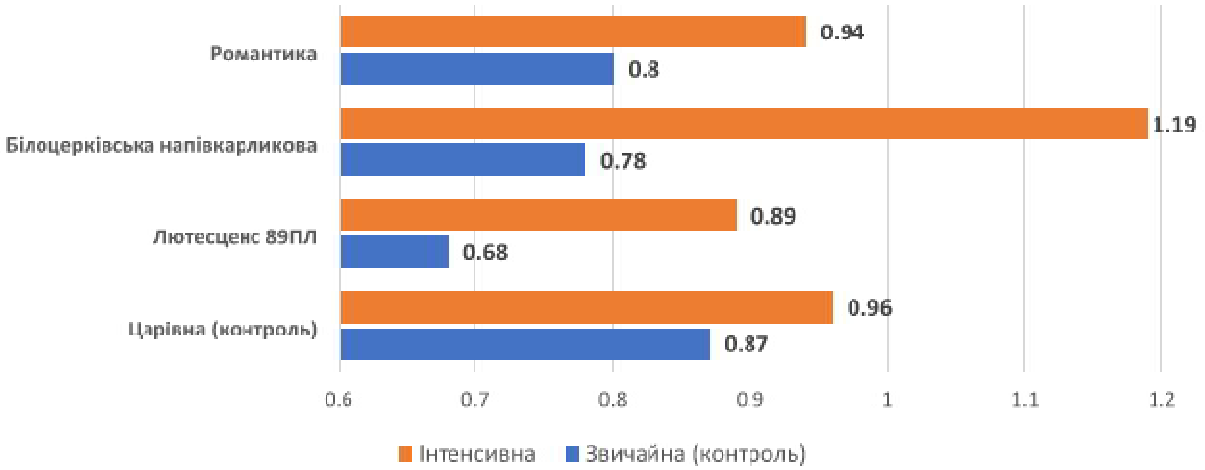

Рис. 1. **Площа прапорцевих листків** ($м^2$) **озимої пшениці залежно від сорту та технології вирощування,** середнє 2021–2024 рр.

На варіантах за звичайної технології вирощування відмічена найменша площа прапорцевих листків 0,68–0,87 $м^2$, встановлено, що сорт Білоцерківська напівкарликова мав вищі показники асиміляційної поверхні листя за інтенсивної технології вирощування – 1,19 $м^2$ з максимальним приростом площі 0,41 $м^2$, що значно більше порівняно з іншими сортами в досліді. У сорту Царівна максимальна площа асиміляційної поверхні також за інтенсивної технології вирощування – 0,96 $м^2$. У сорту Романтика і сорту Лютесценс 89ПЛ теж краці показники площі на цьому ж варіанті – 0,94 $м^2$–0,89 $м^2$.

Порівнюючи площу прапорцевих листків ми відмічаємо, за впровадження інтенсивної технології вирощування площа листкової поверхні зростає на 25–34 % порівняно з звичайною технологію.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Рижик Т.В. Варіабельність площі листя рослин пшениці м'якої озимої залежно від строку сівби та норми висіву. Вісн. ХНАУ. Рослинництво, селекція і насінництво, плодоовочівництво і зберігання. 2017. № 1. С. 59–69.

2. Bikhele Z.N., Moldau Kh.A., Ross J.K. Mathematical Modeling of Plant Transpiration and Photosynthesis under Conditions of Insufficient Soil Moisture. NASA Technical Translation NASA TT-20919, Washington D.C., 1991.

3. Панченко Т.В., Федорук Ю.В., Горновська С.В. Зміна довжини колосу сортів пшениці озимої залежно від розміру листової пластинки прапорцевих та підпрапорцевих листків в умовах Лісостепу України. «Інноваційні технології в агрономії, землеустрої, електроенергетиці, лісовому та садово-парковому господарстві»: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 26 жовтня 2023 року. Біла Церква: БНАУ. С. 33–35.

4. Грицаєнко З.М., Грицаєнко А.О., Карпенко В.П. Методи біологічних та агрохімічних досліджень рослин і грунтів. Київ: ЗАТ «НІЧЛАВА», 2003. 320 с.

УДК 635.21:631.5:631.527

ЗІМІН А.О., **ЯРМОЛЕНКО Ю.С.**, здобувачі вищої освіти
Наукові керівники – **ПАНЧЕНКО Т.В., ФЕДОРУК Ю.В.,** канд. с.-г. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ КАРТОПЛІ

Розглянуто основні складові сучасних технологій вирощування картоплі, що включають використання високоякісного насіннєвого матеріалу, адаптованих сортів, удосконалені методи обробітку ґрунту, диференційоване живлення, інтегрований захист рослин та цифрові агротехнології. Окреслено роль мікроклонального розмноження, фертигації, елементів точного землеробства, а також біологізації виробництва. Підкреслено, що інтеграція інновацій у вирощування картоплі дозволяє підвищити врожайність, якість продукції та економічну ефективність виробництва.

Ключові слова: картопля, сучасні технології, сорти, насінництво, обробіток ґрунту, фертигація, захист рослин, точне землеробство, автоматизація.

ЗМІСТ

Первушин В.В., Ячиченко О.В., Панченко Т.В. Площа прапорцевих листків сортів пшениці озимої залежно від технології вирощування……..……..3

Зімін А.О., Ярмоленко Ю.С., Панченко Т.В., Федорук Ю.В. Сучасні технології вирощування картоплі.....4

Остренко К.М., Комісар Є.В., Панченко Т.В. Кількість зерен та маса насіння з колосу сортів пшениці озимої залежно від технології вирощування.....6

Кочубей О.В., Єгоркін І.А., Грабовський М.Б. Зміна біометричних показників і урожайності зеленої маси сорго цукрового залежно від рівня мінерального живлення.....8

Федьківський Д.С., Грабовський М.Б. Вплив регуляторів росту рослин на формування урожайності зерна сортів сої за органічного вирощування.....10

Вишаровський М.В., Козак Л.А. Формування урожайності гороху посівного залежно від попередника і доз мінеральних добрив.....12

Ганзенко Є.О., Козак Л.А. Формування урожайності пшениці озимої під впливом фізіологічно-активних речовин.....13

Кадькало В.М., Городецький О.С. Формування врожаю сортів ріпаку озимого залежно від норм висіву в умовах ТОВ «Агросленд» Білоцерківського району Київської області……15

Майдебура А.І., Кубрак С.М. Підбір сортів і гібридів помідора за господарсько цінними ознаками для умов дослідного поля НВЦ БНАУ……..…17

Симончук Д.П., Кашперенко Я.С., Тумін Л.В., Устинова Г.Л. Особливості формування продуктивної кущистості у середньоранніх сортів пшениці (T. *aestivum* L.) озимої.……18

Дабіжа В.П., Мартиненко О.О., Самородченко Є.С., Лозінський М.В. Формування продуктивної кущистості сортами пшениці м'якої озимої різних екотипів……...20

Ляшенко Н.А., Міщенко А.А., Михайлюк Н.Ю., Самойлик М.О. Прояв і мінливість маси зерна головного колоса в сортів пшениці м'якої озимої лісостепового екотипу……..22

Єжов Є.Т., Юрченко А.І. Органічне плодівництво: сучасний стан та перспективи розвитку в Україні……23

Вуйко М.С., Гергель Р.О., Шубенко Л.А. Перспективи вирощування екзотичних плодових культур в Україні.....24

Вергуляцька Л.В., Кирилюк М.С., Котвицький Д.В., Марченко Д.В., Навроць-кий Я.А., Сабадин В.Я. Генотипове варіювання структурних елементів продуктивності пшениці м'якої озимої залежно від строків сівби.....26

Велинський О.В., Олійник О.О., **Карпук Л.М.** Формування якісних показників зерна кукурудзи залежно від досліджуваних чинників.....27

Панасенко Д.С., Кунпан Л.В. Технологія створення та утримання квітників……28

Litvinko R.S., Herasymchuk O.P. Justification of reforestation measures in the Bazaltivske forestry of the Kostopil forest district.....30

Spivak V.O., Herasymchuk O.P. Application of geographic information systems for spatial monitoring of pine plantations.....31

Стасюк О.В., Герасимчук О.П. Аналіз природних умовта лісового фонду Ківерцівського НПП «Цуманська пуща».....33

Топоркова Д.О., Волянський В.О. Використання угідь і ресурсів побічних користувань у Любешівському надлісництві.....37

Кузьменко В.І., Кімейчук І.В. Вплив фотоелектричних панелей на мікроклімат і розвиток садивного матеріалу в лісовому господарстві.....38

Джафаров І.А., Гайдученко В.М., Лозінська Т.П. Використання селекційних індексів у селекції пшениці ярої.....40

Павленко С.В., Бондар В.П., Лозінська Т.П. Роль супутніх порід у створенні та відновленні лісосмуг.....42

Білоскаленко С.М., Лозінська Т.П. Лікарські рослини родини розові природної флори Київської області.....43